

پیرهوی ناوخوی ریکخراو

بەشی یەکەم

ناو، ناوونیشان و پیناسە ی ریکخراو

ماددە ی بەکەم: ناو، ناوونیشان و پیناسە ی ریکخراو:

یەکەم: ناو، کوورتکراوە ی ناو و لوگو:

أ- ریکخراوی کوردیپیدیا، پزانیاریترین سەرچاوە ی کوردیپە

ب- کوردیپیدیا – Kurdipedia

ت- لوگو

دووەم: سنووری کارکردن و ناوونیشان:

1- بنکە ی گشتی ریکخراو لە شار ی سلێمانی دەیت.

2- هەرۆهە ریکخراو لە شارەکانی هەولێر و دهۆک و لە دەرۆهە ی

کوردستانیش لە شار ی لاهای لە هۆلندا لکی دەیت.

3- ئیمیل ی ریکخراو: contact@kurdipedia.org، مالمپەری ریکخراو:

<http://www.kurdipedia.org>

سێیەم / پیناسە:

کوردیپیدیا، ریکخراویکی ناھکوومی خۆبەخشە، کار بۆ کۆکردنەوہی هەر زانیارییەکی

پەپۆست بە کوردستان و کوردەوہ دەکات و لە داتابەیسەکە ی خۆیدا پۆلێتیان دەکات و لە

مالمپەری کوردیپیدیا دا دەیانخاتە روو.

بەشی دووہم

ئامانج و مەبەستەکانی ریکخراو

ماددە ی دووہم / ئامانجەکان:

0- کۆکردنەوہی زانیاری دەربارە ی کەسایەتیە کوردستانییەکان وە ک نووسەرەکان،

سیاسەتمەدارەکان، شەھید و ئەنفالکراوان، زیندانیانی سیاسی، پێشمەرگە

دێرینەکان و هتد.

1- کۆکردنەوہی زانیاری دەربارە ی شار، شارۆچکە، شارەدێ و گوند و ناوچە

شوینەوارەکانی کوردستان.

2- کۆکردنەوہی زانیاری دەربارە ی پەرتووکی، گوڤار، رۆژنامە و بلاوکراوە کوردییەکان

3- کۆکردنەوہی پەند و ئیدۆمی کوردی لە هەموو شێۆهزارەکانی کوردی.

4- کۆکردنەوہی بەلگەنامە کوردی و بێگانەکانی تاییەت بە مێژووی کوردستان و کورد.

5- کۆکردنەوہی وێنە مێژووییەکانی کوردستان و کورد.

بەشی سێیەم

ئەندامی

ماددە ی سێیەم / پرنسیپەکانی ئەندامی لە ریکخراوی کوردیپیدیا دا:

یەکەم: مەرجەکانی بوون بە ئەندام:

0- تەمەنی لە ۱۸ سال کەمتر نەیت.

1- پروای بە پیرهوی ناوخوی کوردیپیدیا هەیت و بەردەوام هەولی کۆکردنەوہی زانیاری

بدات بۆ کوردیپیدیا، هەرۆهە زانیارییەکانی ناو کوردیپیدیا باشتەر بکات.

2- ئابوونە ی دیاریکراو بدات بە کوردیپیدیا.

دوهم: له ده ستدانی ئەندامی و سزاکان:
أ- سەرپنچیه کان:

1. پابه ندنه بوون به پیره وی ناوڤو.
2. تۆمه تباربوون له دادگادا به یه کئی له تاوانه کان.
3. ئەگەر ده رکه وت ناتوانیت هیچ جوړه به شدارییه ک یان داهینانیک له پیناو کوردیپنیدا بکات.

ب- سزاکان:

- 1- سهرنجراکیشان
- 2- ئاگادارکردنه وه
- 3- لئسه ندنه وهی مافی ئەندامی به پینشیری ۳/۲ دهستهی کارگیری بو دهستهی گشتی و په سه ندردنی ۳/۱ دهستهی گشتی و سه روک یان جیگری سه روک

سپیه م / مافه کانی ئەندام:

- 1- مافی ئەوهی ههیه که سوود له هه موو خزمه تگوزارییه کانی ریکخراوه که وه رگریت.
- 2- مافی ئەوهی ههیه به شداری له چالاکییه کانی کوردیپنیدا بکات.
- 3- مافی ده ست له کارکیشانه وهی ههیه.
- 4- مافی راده ریرین و ره خنه و پینشیر ههیه.
- 5- له کاتی ئەنجامدانی چالاکییه کاندای مافی به کارهینانی ناوی ریکخراوه که ی ههیه.
- 6- مافی ده نگدان و خوڤالوتنی بو ئەندامی دهستهی کارگیری، سه روکایه تی و جیگری ههیه. **پاش ۶ مانگ له ئەندامی.**
- 7- سه باره ت به قهرزه کانی ریکخراو، ئەندامه کان له به رامبه ر یاسادا به رپرسیار نین، بو ئەو مه به سته ش مال و مولکیان بو قهره بوئی ئەو قهرزانه به کارناهینریت.
- 8- مافی به ده ستمینانی زانیاری و به رزکردنه وهی پرۆژیان بو ریکخراوه ههیه.
- 9- ریز له که سایه تی و خولیا و ئاره زوو ه تاییه تییه کانی ئەندامان ده گیریت.

چوارهم / ئه رکه کانی ئەندام:

- 1- ده ییت کار له پیناو گه شه پیدانی زانیارییه کانی کوردیپنیدا بکات.
- 2- ده ییت کار له پیناو گه شه پیدانی توانای خوئی و ئەندامانی ریکخراودا بکات.
- 3- له به رزه وه ندیی گشتیدا کاربکات و ناوی ریکخراوه که بو به رزه وه ندیی تاییه تی به کارنه هینیت.
- 4- له ماوهی سالیکدا ده ییت به پئی توانا چه ند کاریک بو ریکخراو بکات.
- 5- پابه ندبوون به پیره وی ناوڤو کوردیپنیدا.
- 6- به پیر بانگه واز و چالاکییه کانی کوردیپنیداوه بچیت.

به شی چوارهم

په یکه ری ریکخراو و چۆنییه تی کارکردن

ماده ی چوارهم / پینکها ته ی ریکخراو:

په یکه ری ریکخراو پینکدیت له:

یه کهم / دهستهی گشتی: بریتیه له سه رجه م ئه ندامانی ریخراوه که.
دوهم / دهستهی کارگیری: بریتیه له سه روک، جیگر و بهرپرسی و لکه کان به شه کان.

یه کهم / دهستهی گشتی و دهسه لاته کانی:

أ- پیکهاتهی دهستهی گشتی:

دهستهی گشتی پیکدیت له گشت ئه و ئه ندامانهی که مافی ئه ندامیتیان ههیه و ده توانن ده نگه دن و خو یان بیالئون.

ب - دهسه لاته کانی ده ست ی گشتی:

1- به به ریژهی ۳/۲ ئه ندامان، ده توانن بریار بدهن له گه ل ریخراویتیکی تر به ک بگرن، یاخود تو ر و هاو په پمانیتی پیک بهینن.

2- له کو بوونه وه په کدا دهستهی کارگیری هه لده بژیریت.

3- به بریاری ۳/۲ دهستهی گشتی، ریخراوی هه لیه شینریتته وه، یاخود ناوه که ی بگوردریت.

4- هه ر دوو سال جاریک به ناماده بوونی زورینهی ئه ندامان، بریار له سه ر مانه وه ی دهستهی کارگیری ده دات، یاخود دهستهیه کی نو ی هه لده بژیردریت.

دوهم / دهستهی کارگیری:

أ- پیکهاتهی دهستهی کارگیری: دهستهی کارگیری پیکدی له :-

1- سه روکی ریخراو

2- جیگری سه روک

3- بهرپرسی به شه کان

4- بهرپرسی لقه کان

5- ئه ندامی په ده گ

ب - دهسه لاته کاوی دهستهی کارگیری:

1- هه لیزاردنی سه روک و جیگر و بهرپرسی به شه کان.

2- بریار له سه ر پیکه پنانی به شه کان و دروستکردنی لیژنه کان ده کات بو به دهسته پنانی پشتیوانی دارایی.

3- دانانی بودجهی سالانهی ریخراو و هه لسه نگانندی بودجهی سالی پیشوو.

4- دهستهی کارگیری بهرپرسی له دارایی و کاروباری ئیداری ریخراوه که و بریار له خه رچی ریخراوه که ده دات.

5- سه ره رشتی لک و به شه کان ده کات.

6- دانانی نه خشه و پلانی کارکردنی ریخراو.

7- بریار له وه رگرتن و وه رنه گرتنی ئه ندامی نو ی ده دات.

8- بریاره کانی دهستهی کارگیری به زورینهی ۱+۵۰ ده ییت.

9- کو بوونه وه کان له لایه ن سه روکی ریخراوه به ریژه ده بریت و له کاتی ناماده نه بوونیشی له لایه ن جیگره وه به ریژه ده برتن.

ج- دهسه لاته کانی سه روک:-

1- رینمایی کارگیری ده رده کات و واژوو له سه ر نووسراوه کان ده کات.

2- بریاره کانی دهستهی گشتی و کاریگیری جی به جی ده کات.

3- راپورتی سالانهی ریخراو ناماده ده کات.

- 4- نوپنهرایه تی ریکخراو ده کات له ناوڅو و دهرهوهی ولات و بهناوی ریکخراوهوه لیدوان ده دات.
- 5- واژوو له سهر خهرجی و گرپهسته کان ده کات.
- 6- ده توانی دسه لاته کانی بداته چنگره کهی.
- 7- به دواداچوون بو سه رجه م کاروباری ریکخراو ده کات و ده یخاته به رده می ده ستهی کارگیری نه گهر پویست بکات.

د- دسه لاته کانی چنگر:

- 1- له کاتی ناماده نه بوونی یا خود له سهر کار لاچوونی، کاره کانی سه روک ده کات.
- 2- نوپنهرایه تی ریکخراو، ریکخستنی واده کان و به هیژکردنی که ناله کانی په یوه ندی.

به شی پینجه م

داهاتی ریکخراو

ماده دی پینجه م / داهاتی ریکخراو و ژمپریاری:
یه که م: داهاتی ریکخراو پیکدیت له:-

- 1- نه و کوومه کانهی نه ندام پیشکه شی ده که ن.
- 2- نه و کوومه ک و به خشش و دیاری و منجه یه که له لایه ن که سان و که رتی تاییه ت و گشتنی و لایه نی ناوڅوی و بیانیه وه ده دریت به ریکخراو.
- 3- هر ده سته و ټیک دیکه که ریکخراو له قازانجی پروژه و چالاکیه کانی ده ستهی ده که ویت.
- 4- پشکی ریکخراو له پاره یه ی که حکومت سالانه بو ریکخراوه کانی دابین ده کات.

دووه م: چاودپری ژمپریاری

- 1- سه رجه م داهاتی دراوی ریکخراو له ریگی نه و حساب به بانکیه ده بیت که به ناوی ریکخراوه وه کراونه ته وه.
- 2- ریکخراو له ریگی بودجه ی سالانه و به گوپره ی سیسته می ژمپریاری پهیره و کراو له هریم، دارایی څو په یوه ده بات.
- 3- ریکخراو راپورته ی سالانه ی دارایی پیشکه ش به فرمانگه ی ریکخراوه ناحکوومیه کان ده کات و له لایه ن دیوانی چاودپری دارایی له هریمدا وردبینی بو ده کربت.
- 4- سه باره ت به و پروژانه ی که حکومتی هریم پشتیوانی ده کات، ریکخراو راپورته ی سه باره ت به چیه جی کردنی پروژه که پیشکه شی فرمانگه ی ریکخراوه ناحکوومیه کان ده کات.

به شی شه شه م

تۆماره کانی ریکخراو

ماده دی شه شه م / تۆماره کانی ریکخراو:

- 1- تۆماری نه ندامان: نه م زانیاریانه له څو ده گریټ؛ ناو، ناو نیشان، ته مه ن، ره گه ز، پله ی خویندن، روژی بوون به نه ندام.

- 2- تۆماری ژمیریاری: داھات و خەرجییەکانی ریکخراوی تبادا تۆمار دەکرێت.
- 3- تۆماری بنەرەتی: ھەموو سامانی گواستە و نەگواستە ریکخراوی تبادا تۆمار دەکرێت.
- 4- تۆماری بریارەکان: سەرچەم بریارەکانی دەستە گشتی و کارگیری تبادا تۆمار دەکرێت بە واژوو دەستە کارگیرییەو.
- 5- تۆماری زانیارییەکانی کوردیپیدا: ئەم تۆمارە سەرچەم ئەو زانیاریانە یە کە کوردیپیدا کوێان دەکاتەو.

بەشی ھوتەم

پرنسیپەکانی کارکردن

ماددە ۱ / بەماکانی کارکردن لە ریکخراودا:

- 1- بۆ بەدەستپێنانی ئامان دەکانی، ریکخراو بە پێی پرنسیپە دیموکراتییەکان کار دەکات.
- 2- پابەندی تەواوی بنەما نێودەولەتییەکانی مافی مرۆف و یاساکانی کوردستان دەپێت.
- 3- لکەکانی دەرەوێ ھەرێم، پابەندی یاسای ئەو ولاتە دەبن کە لێی کار دەکەن.

بەشی ھوتەم

ماددە ۲ / ھۆکمی گشتییەکان

یەکم: لە کاتی ھەلۆەشان دەنەوێ ریکخراو بە ھەر ھۆیک بێ گشت سامانە گواستە و نەگواستەکانی دەگوێزێتەو بۆ ریکخراویکی ھاوئامانج یان نزیک لە ئامانجەکانی.